

izvenevajo vsi njegovi članki po »Jutru« in »Domovini«: Združimo se vsi, ki hočemo slabo Sloveniji in ločimo po SLS! Dr. Žerjavu je doslej izpodletelo še vse na gospodarskem polju, sedaj okuša bridkost osamelosti v politiki in radi tega mu je tako hudo pri srcu, da nič več ne zapoveduje, ampak samo še izpušča po svojih listih obupne glasove vpijočega iz SDS pušče.

Pobratima Radič in Pucelj v razdoru

Ko je frčal Radič iz vlade, je najprej po svoji navadi precej časa psoval radikale in našo stranko. Sedaj pa, ko vidi, da njegovo zmerjanje ni vrglo vlade, je postal ponižen. V zadnjem času ni čitati po Radičevi politiki nagnjenih listih niti ene zbadljivke na račun radikalov in SLS. Dnevno si izmišlja Radič vse mogoče sestave nove vlade, v kateri bi bili: radikali, on in SLS. Te svoje sanje razlaga hrvatskim novinarjem in ti jih objavljajo po listih. V Beogradu se prav nič ne zmenijo za Radičevo najnovejšo spreobrnjenje in so zadovoljni, da sta se njegova gostobesednost in nepremišljenost preselili od vladne mize v Zagreb, kjer sanja Radič v krogu svojih najožjih prijateljev, kako lušno bi bilo, ko bi še mogel enkrat v vlado in pokazati Hrvatom vsaj eno desetino tega, kar so dosegli trije slovenski ministri v enem mesecu.

Zadnji Pucelj »Kmeti list« je prinesel na uvodnem mestu oni Puceljev govor, ki ga je govoril na posmeh splošnosti v narodni skupščini dne 1. marca. Tega govora ne bo čital nikdo, ker ne spada niti v kako najbolj zakonno vaško oštarijo, kaj šele v parlament in na papir!

Treba tudi povdariti, da odklanja »Kmeti list« odločno Žerjavove klice po združitvi samostojnežev s samostojnimi demokrati. Pucelj hoče voditi in komandirati ostanke svoje s trtjem zvezane strančice sam in ne v kompaniji z Žerjavom.

Javnosti je še znano, kako se je Pucelj svojčas vrnil v Radičev tabor samo radi tega, da je še bil nekaj časa minister. Prave pobratimije med Radičem in Puceljom sploh ni bilo in je Radič svojega slovenskega družabnika že večkrat celo po listih ozmerjal in mu grozil. V zadnjem času je spor med radičevci in puceljevci čisto očiten in je vodja Radičevih oblastnih poslancev v Medjimurju dr. Odič izjavil v »Domu« črno na belem, da Puceljeva politična zapuščina naj gre kamor hoče, ker med Hrvatne ne spada. Kakor kažejo vsa znamenja, bo Pucelj kmalu razmišljal sam na razvalinah svoje skakavske politike: kako lušno je blo, ko so še rožice ble!

Državna politika.

V NAŠI DRŽAVI.

Proračun v načelu sprejet. Najvažnejši politični dogodek je bil v preteklem tednu sigurno načelni sprejem proračuna v narodni skupščini. Vlada je zmagala s sijajno večino, dobila je 151 glasov, dočim je glasovalo za opozicijo 109 poslancev. S tem je bil proračun v načelu sprejet in pričela se je podrobna razprava o postavkah posameznih ministrstev.

V vlado se ponujajo — Radičevci. Radiču je postalo že dolg čas v opoziciji, vidi, da ga hočejo popolnoma odžagati, pa se tako na vse kriplje zopet trudi, da bi bil sprejet nazaj v vlado. Ponižal se je že tako daleč, da hvali SLS in dr. Korošca ter pravi, da mora naša stranka na vsak način ostati v vladi, ker je napravila več v nekaj mesecih, kakor druge vlade cela leta. Še pred nekaj dnevi je pa blatil SLS ter govoril, da se jo mora uničiti. Tudi samostojni demokrati bi radi šli v vlado.

Kralj je odpotoval skupaj s kraljico v inozemstvo in sicer najprej v Rumunijo, nato pa potujeta v Pariz. Kraljevo potovanje je v zvezi z važnimi zunanje-političnimi dogodki.

V splošnem je opaziti, da se razmere v naši državi boljšajo! Vlada si je pridobila ne samo v državi sami zaupanje vseh slojev prebivalstva, tudi v inozemstvu se je naš ugled dvignil. Naša slaba zunanja politika nas je spravila v zelo resen položaj. Italija nas je s spretnim spletkarjenjem obkrožila s samimi sovražniki. Upati pa je, da se bo tudi naš zunanje-politični položaj boljšal ter bomo zavzemali položaj, ki nam gre kot najmočnejši državi na Balkanu.

marsikatera. Sicer tudi on ni bil drugačen kot vsak fant, večinoma pa se ni dosti zmenil zanje.

Marsikatero bogato dekle bi ga bila rada vzela, njemu pa ni bilo do tega, ker sam ni imel drugega kot to, kar si je prigodel z goslimi na svatbah ali v krčmi, ali kar si je zaslužil s tesanjem in mizarstvom, kajti je znal prijeti za vsako delo.

Sicer so pa godci splošno taki. Kar mu ni všeč, ponujaj mu, on ne vzame; kar pa mu je po volji, za tisto bi dal dušo, čeprav samemu vragu. Ni jim dosti pomagati, taki so, kot bi bili brez pameti.

Sicer pa Jasjek Mosjenžni ni imel pravega obstanka v domači vasi. Neprestano se je potikal okrog, posebno poleti, ko so živino gnali na planine, našel si ga lahko v Pančiči, kjer so pasli poroninski, ali na Goseničjih halah in pri Mentusjanah na Mjentuši, v Hoholovski dolini in v Zuberski med Oravci. Povsod so ga poznali, prišel je, igral in jih naučil nove pesmi. Kamor je prišel, tam je vsem ženskam zmešal glave.

Če pa je bil sam, da ga nihče ni slišal, kje visoko v gorah ali kje globoko v gozdih, takrat je vzel gosli izpod pazduhe in zaigral ter zapel svojo pesem, drugačno, kakor jih pojo po goralskih vaseh na Skalnem Podhalu. Glasila pa se je nekako tako-le:

Hodim, hodim med vrhovi, poj mi, struna, poj!
Gledam semkaj, gledam tjakaj, velik dom je moj!
Gledam semkaj, gledam tjakaj, pojte, gosli, mi!
Vzel bi bedno srce svoje, vzel v obe dlani.
Vzel bi vroče srce svoje, da ga komu dam.
Vrgel bi ga komu k nogam, toda kam, ne znam.
Vrgel bi ga pred dekleta, — pojte, strune ve!
— ki se skrivajo mi v daljavi, toda kje, kdo ve!

V DRUGIH DRŽAVAH.

Italija je nenadoma odobrila takozvano Besarabsko pogodbo, s katero priznavajo evropske velesile Besarabijo Rumuniji. Italija je s priznanjem te pogodbe dolgo zavlačevala ter sklenila z Rusijo celo prijateljstvo in trgovsko pogodbo. Sedaj pa je Anglija dosegla, da se je tudi Italija priključila protiruski zvezi; seveda bo dobila zato kake druge ugodnosti, najbrže proste roke na Balkanu. Rumunija bo Italiji za to uslugo hvaležna ter namerava skleniti z njo zavezništvo.

Med Anglijo in Rusijo se nadaljuje tajna, toda srdita vojna. Rusija je Angliji nevarna, ker ogroža njeno posest v Aziji. Vstaja Kitajcev proti nadvladi evropskih držav je v glavnem delo Rusije. Angleži se boje, da bi jim Rusi pobunili še Indijo. Zato skuša Anglija Rusijo čim bolj zaposteliti v Evropi ter jo obkrožiti s sovražnimi državami.

Rusija angleških načrtov na glede mirno, ampak si išče povsod zaveznikov. Javna tajnost je, da obstoja med Rusijo in Nemčijo skrivna zveza, da Nemci grade v Rusiji velikanske tovarne za orožje in strelivo in da so v ruski armadi uslužbeni nemški višji oficirji. Čez nekaj let bode ruska vojska predstavila silo, s katero bo moral računati cel svet. Druge zaveznike si je Rusija pridobila v malih državah, Latiški, Litvi in Estonki. Vodstvo ruske zunanje politike je prevzel mesto Čičerina Litvinov.

Bolgarija se kljub prigovarjanju Italije vedno bolj priključuje nam. Menda so v Sofiji spoznali, da italijanska prijateljstvo ni preveč nesebično in da je boljše s tako sosedo, kot je Jugoslavija, v miru živeti.

Zborovanje Zveze narodov v Ženevi je bilo končano dne 10. t. m. Najvažnejši sklep je sporazumno izpraznitev saarskega ozemlja, ki pripada Nemčiji, toda od prevrata je bilo zasedeno od francoskih čet. Saarsko ozemlje je izredno bogato na raznih rudninah in industrija je zelo razvita. Francija bo izpraznila ozemlje tekom 3 mesecev. V Nemčiji smatrajo ta sklep za velik uspeh nemške diplomacije.

Nemčija si s spretno in pametno politiko polagoma utira pot do one moči in ugleda, kakor pred vojno. Ima pa težke notranje politične boje med pristaši republike in monarhije. Druge velesile se še vedno boje, da bi se povrnila na prestol prejšnja cesarska rodbina, zato pa Nemčijo stalno nadzirajo.

Na Kitajskem še vedno divja državljanska vojna. Kantonskim četam se je posrečilo popolnoma obkoliti vojno obmorsko pristanišče Šangaj in je padec tega mesta le še vprašanje nekaj dni. Evropski del Šangaja so zasedle angleške, ameriške, francoske, italijanske in japonske čete.

Kaj je novega?

ZA INVALIDE.

Nekatera sodišča v Sloveniji zahtevajo od vojnih invalidov, da mora vsak invalid, če hoče dokazati, da je bil ranjen v vojni, dobiti dve priči iz bojišča, ki moreta pod prisego potrditi, da je dotični bil na bojišču ranjen. Ker veliko invalidov ni moglo dobiti takih prič, a sodišča invalidske listine in zdravniška spričevala itd. niso hotela sprejeti kot dokaz, je na stotine težkih invalidov prišlo ob svoje pravice.

Invalidi so me naprosili, naj g. ministra opozorim na ta nedostatek. Minister dr. Gosar mi je te dni uradno in pismeno odgovoril, da morajo sodišča najprvo (»prvenstveno«) sprejeti in upoštevati kot dokaz listine, ki so jih invalidi dobili od zdravnikov, bolnic in komisij. Če takih listin invalid nima, zadostuje pričevanje častnikov ali pod častnikov vojaških čet, pri katerih je invalid služil in bil ranjen in šele tedaj, če tudi teh ni, dve priči z bojišča, ki moreta pod prisego potrditi, da je dotični bil ranjen na bojnem polju, oziroma, da si je tam uničil svoje zdravje.

Uradno listino g. ministra sem poslal te dni predsedniku Udruženja vojnih invalidov v Mariboru, g. Fr. Geču. Invalidska organizacija bo gotovo v tem oziru radevolje dala prizadetim invalidom primerne nasvete.

Franjo Žebot, narodni poslanec.

Duhovniške spremembe. Župnik Marenberg je dobil č. g. Julij Vajda, kaplan pri Sv. Križu na Slatini in bo dne 1. maja t. l. inštaliran. — Župnija Dobrna pri Celju je podeljena g. kaplanu v Brežicah Karolu Arliču. Novi gospod župnik bo umeščen dne 1. aprila t. l.

Vrgel bi ga, naj razpoči — struna, poj glasno! — a pred njo le, ki jo ljubim, ljubim tak močno . . .
Pa ga ni dekleta, ni ga — struna, le igrati! — le oko se mi ozira tja na sveta kraj . . .

Tako nekako se je glasila Jaškova pesem. In ta Jasjek se je seznanil z Marisjo Hoholovsko iz Koščelisk, ki je pasla pod Ornakom. In ta Marisja Hoholovska je bila zelo čudna, da nihče ni videl takega dekleta. Kar nenadoma sede na kamen ali na kak štor, se zagleda in tako sedi po pol dne. Doma v izbi ali kje za kakim zidom dela prav tako. Imela je modre, nekako meglene oči; gleda z njimi po svetu, a jasno je, da ne vidi ničesar na svetu. Ako jo ogovoriš, takoj nagne glavo, se posmeje in izpregovori tako sladko, kakor bi ti med kapal v srce.

Hodi na ples, hodi na svatbe, tudi s fanti se pošali, a vidi se, da tega nima v glavi, da drugod hodijo njene misli. Najrajši sedi kje v samoti pri kravah, ali pa se zamakne doma v čumnati. Tam leže na posteljo, tam na travo, zameži in leži. Imenujejo jo Marisjo »Daljno«, ker je njena duša zbežala nekam daleč od sveta.

Marsikateri bi jo bil rad vzel, ker je bila zala devotka, zrasla kot cvet, domača, skromna in premožna. Ona pa ni hotela in se je zahvaljevala.

»Povabi me na svojo svatbo z drugo, jaz pa te povabim na svoj pogreb«, pravi in se smehlja tako žalostno, kakor bi cvet venel, in ta odgovor je tako jasen, kakor voda v potoku. Bila je že trindvajset let stara, pa je bila vedno taka. Ko jo je Jasjek Mosjenžni Muzika spoznal pod Ornakom, to leto ni šel več k poroninskim na Pančiče, tudi ne v Zubersko dolino k Oravcem. Ostal je v Koščeliskah, posedal, igral in prepeval. Včasih je pogledal Marisjo Hoholovsko,

In vendar mora od nas proč! Od Sv. Jurija ob Pesnici nam poročajo: Tukaj smo imeli starešino finančne kontrole, kateri je mislil, da je ljudstvo radi njega tu, a ne on radi ljudstva. Obnašal se je tako, da je vrela že po celi okolici. Imeli smo pred njim tudi stroge financarje, ali znali so z ljudmi občevati. G. Namar pa je šikaniral naše ljudi tako, da je to presegalo že vse meje. Nič nimamo proti temu, če je ostro postopal proti tihotapcem, ali on ni upošteval zakonov, ki dajejo obmejnemu prebivalstvu pravico, da sme 10 km tostran in 10 km onstran meje živeti v gospodarskih stikih s sosedi. On je upeljal nove predpise glede obmejnih kart, nove takse itd. Vse pritožbe in prošnje niso nič izdale. Vsi pritožni zapisniki so bili pisani po svoje . . . Prebivalstvo brez razlike strank se je obrnilo na poslanca Žebota in ga prosilo, naj nas vendar reši Namarja. Hvala Bogu! Sedaj, ko smo zvedeli, da smo rešeni tega človeka, smo se oddahnili. In povedati še moram to, da je Namar bil zagrižen pristaš samostojno demokratske stranke. »Jutro« in »Domovina« sta mu bila evangelij. — Upamo, da njegov naslednik ne bo hodil po nesrečnih stopinjah, katere so bile marsikaterikrat omočene s solzami ubogega kmeta, viničarja in delavca!

Na cesti St. Ilj — Velka se bo začelo te dni z deli tako, da bo cesta dograjena do avgusta. Kakor slišimo, bo gradbena direkcija potrebovala več sto pridnih delavcev, ki se razumejo na tako delo. Rabilo se bo cementarje, zidarje, pa tudi zemeljske delavce. Priporočamo delavcem, da se pismeno ali osebno oglasijo v pisarni vodstva cestne zgradbe v St. Ilju v Slov. gor.

Zakaj se okrajna cesta pri Sv. Petru niže Maribora še ni začela graditi. Poslanec Franjo Žebot je pri okrajnem zastopu dosegel jeseni 1926, da se je za to cesto dočelo 500.000 Din, katere svota bi se naj uporabila v letu 1927. Ali veliki župan Pirkmajer je zadrževal do zadnjega potrditev okrajnega proračuna. Dokler pa proračun ni potrjen, pa se ne more in se ne sme pričeti z delom.

Duhovnik umorjen in izropan. Še ni dolgo, kar se je to zgodilo: V mestu je živel star, častit duhovnik. Vsi reveži so ga pozvali in ga radi imeli. Nekega dne pa je izginil. Nihče ni vedel, kam. Čez nekaj dni pa so našli njegov klobuk v oddaljeni vasi. Častiti gospod je bil umorjen. Kdo ga je umoril? Zakaj ga je umoril? Ali hočete čitati to povest? Potem si takoj naročite »Naš dom« v Mariboru, Aleksandrova cesta 6. Naročniki »Slovenskega Gospodarja« imajo pravico, da ga dobijo za 15 Din na leto.

Izgubil se je dijak Franc Kavaš iz Bratonec, ki je obiskoval gimnazijo v Murski Soboti. V jutro je ob navadni uri šel zdoma in se ni več vrnil. Najbrže je šel v smeri na Maribor, ker je vedno pripovedoval, da mu v Mariboru ugaja. Star je 16 let, okroglega obraza in bled. Obkle ima ružavo. Starši prosijo, da njim blagovoli naznaniti vsak, ki bi kaj vedel o njem. Naslov staršev: Štefan Kavaš, Bratonce, pošta Beltinci, Prekmurje.

Zveza slovenskih vojakov razglašja, da se zberejo nje člani letos na sledečih krajih: dne 29. maja v Petrovčah za lavantinsko škofijo veliko pokrajinsko zborovanje. — Dne 6. junija na Žalostni gori pokrajinsko zborovanje za en del Notranjske. — Dne 12. junija pri Sv. Petru v Ljubljani odkritje veličastnega spomenika in zborovanje. — Dne 31. julija pokrajinsko zborovanje na Križni gori (tov. župnik Hafner) za drugi del Notranjske. — Dne 26. sept. pokrajinsko zborovanje za celo Dolenjsko na Slinovcah pri Kostanjevici (Colarič). — Glavno skupno zborovanje za celo Slovenijo in občni zbor pa bo po Vaši izrečni želji letos spet na Brezjah in sicer dne 21. avgusta. — Poleg tega odkritja raznih spomenikov na najrazličnejših krajih.

Tečaji v »Domu duhovnih vaj« v drugem četrtletju l. 1927. April: Za može: od 2. do 6. Maj: Za duhovnike: od 9. do 13. Za mladeniče: od 26. do 30. Junij: Za rokodelske pomočnike: od 4. do 7. Za mladeniče: od 18. do 22. Za može: od 25. do 29. Vsak tečaj se začne prvega in konča zjutraj zadnjega zgoraj imenovanih dni. Udeleženci naj bodo v »Domu« do 6. ure zvečer prvega dne. Za udeležbo naj se pravočasno priglase. Kdor bi pripravljen ne mogel priti, se mora pravočasno odglasiti, da napravi mesto drugemu. Oskrbnina znaša za ves čas 120 Din. Pišite na naslov: Vodstvo »Doma duhovnih vaj«, Ljubljana, Zrinjskega 9.

Olajšave pri plačilu davčnih zaostankov. Finančna delegacija uradno objavlja, da je minister za finance z naredbo dne 24. februarja 1927, št. 22.474, dovolil za plačilo davčnih zaostankov iz prejšnjih let sledeče olajšave: Ako

ko pa se je ona ozrla nanj, so mu gosli zatrepetale v roki in nehal je igrati, kakor bi mu bili prsti odreveneli.

Pastirice pa so rekale druga drugi: »Hej! Naš Jasjek se je zaljubil v Marisjo »Daljno«! Sam Bog se ga usmili!»

In zavist jih je morila, kajti dekleta so taka, da včasih same nočejo, druge pa vendarle zavidajo. Nekatero so drugačne, pa jih je malo.

In ta Marisja ne rečem, da bi ne bila rada videla Mosjenžnega, včasih se je celo zdelo, da ga ima rada, a kakšna je bila ta ljubezen, to je bilo težko reči. Govorila je z njim, ako je igral, je poslušala, včasih ga je celo sama poprosila, naj igra, včasih je tudi tiho pošepetala: »Zaigraj mi o tistem Janičku, ki je vole pasel . . .«

In pri tem ji je takoj obledelo lice.

On pa je zaigral tisto pesem:

»Ko sem zadnjič vole pasel, kjer je zelen gozda kraj,
pride k meni dična deva: kaj počenjaš, Janko, kaj?
Kar počenjam, to počenjam, tega ne vedo ljudje,
ve to sama vrla deva, pa nikomur ne pove . . .«

Včasih je sviral kar po celo uro ali dve, ona pa je poslušala in postajala čezdalje bledejša.

Potem pa je rekla: »Hvala ti«, in je odšla. Večkrat se je nato skrila, da je nihče ni mogel najti.

»Ej, Jasjek, ne boš si priviral Marisje!« so mu govorila dekleta.

»Pa rajši njej igram, nego vama«, je odgovarjal Jasjek.

»Škoda te je, Jasjek.«

»Naj tudi umrem zanjo, me ne bo škoda.«

»Ni ti namenjena.«

»Saj bi bilo pa tudi čudno, ako bi mi bila.«

(Dalje prihodnjik.)